

Bogár László: És a múlt felfalja a jövőt...

2015 május 19. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

• [0](#)

értékelve

Még nincs

Mérték

Arra kérdez rá, hogy mit kellene tenni ahhoz, hogy ne éljük fel el?re a jövő generációinak életét megalapozó létfeltételeket...

A címben szereplő apokaliptikus jóslat nem valamilyen összeesküvés-elméletgyártó agy szüleménye, hanem azé a nemrég Budapesten is bemutatkozó francia sztárközgazdászé, aki a hozzáértők szerint fiatal kora ellenére a közgazdasági Nobel-díj egyik legesélyesebb várományosa.

Thomas Piketty kifogástalan globalopedigrével rendelkezik, a legkitűnőbb mainstream egyetemeken tanít, angolul publikál a vezető globális folyóiratokban, a Time magazin a szellemi teljesítményét illetően a tíz legbefolyásosabb ember között tartja számon, a nálunk is bemutatott A tőke a 21. században című könyve igazi globális bestseller, az Amazon legkeresettebb könyve, írója emé nyomán máris dúsgazdag ember.

De mit is állít ez a „szupersztár”, és mitől ilyen népszerűek ezek a gondolatok?

A Thomas Pikettytől származó metafora az emberi létezés egyik legfontosabb alapidilemmáját írja le. Arra kérdez rá, hogy mit és hogyan kellene tenni (vagy éppen nem tenni) a jelenben, hogy a múlt (vagyis a múltbeli folyamatok determinációi) ne „falgják fel” a jövőt, vagyis ne éljük fel elre a jövő generációinak életét megalapozó létfeltételeket. Tehát, hogy miként kellene a „jó gazda gondosságával” megőrizni mindent, ami ahhoz kell, hogy a méltó emberi lét folytathatósága folyamatosan fenntartható legyen.

Thomas Piketty közvetlen közgazdasági értelemben a jövedelmek és a vagyonok kapcsolatát vizsgálja, és főként ezeknek az összefüggéseknek a hosszú távú idősorainak elemzéséből igyekszik megfelelő következtetéseket levonni.

A nyugatias modernitás, amely a 21. századtól nevezi magát „kapitalizmusnak”, ezzel az elnevezéssel arra utal, hogy tőkét (capital) halmoz fel, méghozzá olyan dinamikával teszi ezt, ami azt megelzően elképzelhetetlen volt.

Ha azonban azt is megvizsgáljuk, hogy honnan halmozza fel mindezt, szóval, hogy mi az eredete ennek a gigantikus, elképesztő, és ma is szédítő sebességgel növekvő tőketömegnek, akkor azt látjuk, hogy az anyagi tőke gyors felhalmozása mögött nem más, mint az emberi létezés külső és belső természetének kifosztása húzódik meg. (A külső természet a föld, víz, levegő, a belső természet pedig az ember lelki, erkölcsi, szellemi szövetrendszere.) Mindez azonban csak azért mehet végbe társadalmunkban, mert a tőketulajdonosok stratégiai érdekei ezt diktálják, és a másik oldalon álló munkaerő-tulajdonosok, vagyis a dolgozók elemi érdekei ezt nem tudják ellensúlyozni.

Mindennek nyomán viszont egyre veszélyesebb negatív örvénylés, b?vös kör alakul ki. A t?ketulajdonosok egyre gátlástalanabban fosztják ki a küls? és bels? természetet a minél gyorsabb felhalmozás érdekében, és ez arra készteti ?ket, hogy a keletkez? j?vedelmek minél nagyobb hányadát sajátítsák ki.

Mindez növeli az általános befolyásukat, hatalmukat, és ezzel még inkább képesek ennek a folyamatnak a további felgyorsítására. Az összes j?vedelemb?l kiharított egyre nagyobb részesedésük pedig egyre nagyobb hatalmat eredményez, ami egyúttal egyre nagyobb esélyeket kínál ahhoz is, hogy ezután még nagyobb részt hasítsanak ki az összes j?vedelemb?l, és így tovább.

Thomas Piketty szerint ez az öngerjeszt? örvényléshez hasonlítható folyamat, amelyet könyvében is leírt, egy id? után az egész rendszer létét veszélyezteti majd. Mégpedig azért, mert a munkaer?-tulajdonosok mindenek nyomán egyre kiszolgáltatottabbá válnak, elemi szint? ön-újratertelési folyamataikat is egyre inkább képtelenek lesznek majd fenntartani.

Ez pedig egyre alacsonyabb min?ség? munkaer?t, és ennek nyomán fokozódó társadalmi konfliktusokat vált ki.

Ráadásul mindenek eredményeként a munkaer?-tulajdonos többsége egyre kevesebb vásárlóer?vel rendelkezik, így egyre kevésbé jelent vonzó befektetési lehet?séget a t?kének. Ebb?l viszont az következik, hogy a t?ke részben „kincsként” vár, teljes passzivitásban a „jobb id?kre”, részben pedig az egyes nagy t?kestruktúrák egymás ellen kezdenek el spekulálni, ami tovább rontja az amúgy is éppen elég fenyeget? helyzetet, és tovább fokozza a globális konfliktusokat.

Thomas Piketty szerint a kapitalizmus 15. századi létrejöttét?l a 19. századig terjed? id?szakban folyamatosan gyorsabb ütemben növelte a j?vedelmekb?l való részesedést, mint amilyen ütem? az összes j?vedelem növekedése volt.

Ennek a történelmi periódusnak az összes háborús konfliktusa valamilyen módon kapcsolódik ehhez az alapellentmondáshoz. Az els? világháború és aztán az 1929–1933-as nagy gazdasági válság drámai módon mutatott rá a helyzet tarthatatlanságára, így a Roosevelt-féle New Deal és a második világháború utáni európai jóléti állam is nagy történelmi korrekciót jelentett. A korrekció lényege az volt, hogy a t?kej?vedelmeket terhel? magasabb adókkal és magasabb bérekkel az évszázadok óta tartó tendencia megváltozott. Az 1940 és 1980 közötti id?szakban már inkább a munkaer?-tulajdonosok összes j?vedelemb?l való részesedése haladja meg rendszeresen az összj?vedelem növekedési ütemét. De a globális t?ke az elmúlt három-négy évtizedben visszazerezte hatalmi pozícióit, és mára visszaálltak az eredeti arányok, amit legf?képpen a több százmillió ázsiai munkaer?tömeg globális munkaer?piacra való belépése tett lehetővé.

A helyzet tehát újra az önmegsemmisítés felé hajtja a rendszert, vagyis újabb, csak a New Dealhez mérhet? fordulatra volna szükség. A globális pénzhatalmi rendszer azonban ma sokkal nagyobb er?t képvisel, mint valaha, ezért az újraszabályozás nem látszik könny? feladatnak. A világ mai helyzete és f?ként távlatai, roppant veszélyeket hordoznak, az azonban legyen biztató jel, hogy az ezt feltáró gondolatok, mint Piketty példája is igazolja, el?bb vagy utóbb, de mindenképp utat törnek maguknak.

Bogár László – magyarhirlap.hu

Tisztelt olvasók! Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** facebook oldalát, a következ? címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

Tisztelt olvasók!

Legyenek olyan kedvesek és támogassák "lájkkukkal" a **Flag Polgári Magazin** Twitter oldalát a következ? címen: <https://twitter.com/syracuse73>. illetve a Facebook oldalát pedig az alábbi címen: <https://www.facebook.com/flagmagazin>

- Minden "lájk számít, segíti a magazin m?ködését!

Köszönettel és barátsággal!

www.flagmagazin.hu

Ajánló